

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.01.1973, sp. zn. 7 Tz 57/72, ECLI:CZ:NS:1973:7.TZ.57.1972.1

Číslo: 63/1973

Právní věta: Zákonná fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, jestliže soud upustil od potrestání, platí nejen pro upuštění od potrestání podle § 24 odst. 1 tr. zák., ale i pro upuštění od potrestání podle § 25 tr. zák. a § 77 odst. 2 tr. zák., za současného uložení ochranného léčení podle § 72 tr. zák., popř. ochranné výchovy podle § 84 odst. 1 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.01.1973

Spisová značka: 7 Tz 57/72

Číslo rozhodnutí: 63

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Fikce neodsouzení, Upuštění od potrestání

Předpisy: 140/1961 Sb. § 24 odst. 2

§ 25

§ 72

§ 77 odst. 2

§ 84 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 63/1973 sb. rozh.

Zákonná fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, jestliže soud upustil od potrestání, platí nejen pro upuštění od potrestání podle § 24 odst. 1 tr. zák., ale i pro upuštění od potrestání podle § 25 tr. zák. a § 77 odst. 2 tr. zák., za současného uložení ochranného léčení podle § 72 tr. zák., popř. ochranné výchovy podle § 84 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 29. ledna 1973 sp. zn. [7 Tz 57/72.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Bruntále ze dne 30. srpna 1972 sp. zn. 3 T 114/72 byl mladistvý M. T. uznán vinným

>

1. trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., který spáchal tak, že v Krnově v bytě své

matky odcizil

a) dne 14. dubna 1972 vkladní knížku s vkladem 3020 Kčs, vybral z ní 620 Kčs, které utratil,

b) dne 23. května 1972 své sestře vkladní knížku s vkladem 8000 Kčs, z něhož vybral 5000 Kčs a peníze utratil,

2. trestným činem příživnictví podle § 203 tr. zák., který spáchal od

17. dubna 1972 do 28. června 1972, 3. trestným činem padělání a pozměňování veřejných listin podle § 176 odst. 1 tr. zák., který spáchal tak, že dne 16. dubna 1972 na bližší nezjištěném místě pozměnil svůj občanský průkaz.

Byl za to odsouzen podle § 247 odst. 1 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. a s přihlédnutím k ustanovení § 79 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému trestu odnětí svobody na jeden rok nepodmíněně.

K odvolání obviněného krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 9. října 1972 sp. zn. 4 To 721/72 zrušil rozsudek okresního soudu ve výroku o vině v bodě 1 a), b) a ve výroku o trestu a uznal mladistvého vinným dvěma trestnými činy krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., které spáchal skutky uvedenými pod 1 a) a 1 b) a za trestný čin krádeže uvedený pod 1 a) a za trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. uvedený pod 3. uložil obviněnému souhrnný trest odnětí svobody za současného zrušení výroku o upuštění od potrestání a uložení ochranné výchovy v rozsudku okresního soudu v Bruntále z 10. května 1972 sp. zn. 3 Ta 70/72. Za trestný čin krádeže uvedený pod 1 b) a za trestný čin příživnictví uvedený pod bodem 2. uložil krajský soud obviněnému další samostatný úhrnný trest.

K stížnosti pro porušení zákona vyslovil Nejvyšší soud ČSR porušení zákona v ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák., zrušil rozsudek krajského soudu v Ostravě a přikázal tomuto soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Bruntále ze dne 10. května 1972 sp. zn. 3 Ta 70/72 byl obviněný uznán vinným přečinem proti majetku v socialistickém vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. a podle § 77 odst. 2 tr. zák. bylo upuštěno od potrestání a podle § 84 odst. 1 písm. a) tr. zák. byla uložena ochranná výchova. Krajský soud dovodil, že v daném případě nebrání uložení souhrnného trestu podle § 35 odst. 2 tr. zák. okolnost uvedená v ustanovení § 35 odst. 3 tr. zák., neboť zmíněné dřívější odsouzení mladistvého není takové povahy, že se na mladistvého hledí, jako by nebyl odsouzen z toho důvodu, že u něho bylo upuštěno od potrestání spolu s uložení ochranné výchovy podle § 77 odst. 2, § 84 odst. 1 písm. a) tr. zák. a podle názoru krajského soudu zmíněná zákonná fikce přichází v úvahu toliko při upuštění od potrestání podle § 24 odst. 1 tr. zák.

Tyto závěry krajského soudu neodpovídají zákonu.

Ustanovení § 2 tr. zák. stanoví prostředky k dosažení účelu trestního zákona; jsou to: pohrůžka tresty, ukládání a výkon trestu a ochranná opatření.

Soud může upustit od potrestání pachatele především za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 24 odst. 1 tr. zák. Jde o případy, kdy už samo projednání věci před soudem a vyslovení viny, které obsahuje v sobě negativní zhodnocení pachatelova činu, dosáhlo účelu, který se jinak sleduje podle zákona uložení trestu (§ 24 odst. 1 písm. a) tr. zák.). Dále jde o případy, kdy za určitých okolností není nutné ukládat trest z toho důvodu, že soud přijal záruku společenské organizace uvedené v ustanovení § 4 odst. 1 tr. ř. a na pachatele bude působit výchovná síla kolektivu (§ 24 odst. 1 písm.

b/ tr. zák.). Upustit od potrestání lze však i v dalších případech; soud tak může učinit i za splnění podmínek uvedených v ustanovení § 25 tr. zák. a u mladistvého pachatele může vést k upuštění od potrestání důvod uvedený v ustanovení § 77 odst. 2 tr. zák. Úpravám upuštění od potrestání uvedeným v ustanovení § 25 tr. zák. a § 77 odst. 2 tr. zák. je společné to, že soud při upuštění od potrestání zároveň ukládá ochranné opatření (v prvním případě ve formě ochranného léčení a v druhém případě ve formě ochranné výchovy). Ochranná opatření uvedená v ustanovení § 71 tr. zák. nejsou tresty; liší se od nich svým obsahem i smyslem a sama o sobě neobsahují společenské odsouzení osoby pachatele a jeho činu, které je především vyjádřeno v uložení trestu rozsudkem trestního soudu.

Společné všem zmíněným institutům (§ 24 odst. 1, § 25, § 77 odst. 2 tr. zák.), rozšiřujícím prostředky k dosažení účelu trestního zákona uvedené v ustanovení § 2 tr. zák., je upuštění od potrestání (srovnej též dikci § 25 tr. zák. „... upustit od potrestání i tehdy...“, § 77 odst. 2 tr. zák. „... upustit od potrestání mladistvého také tehdy...“). Podle § 24 odst. 2 tr. zák. upustil-li soud od potrestání, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen. Tato zákonná fikce vztahuje se na všechny zmíněné případy upuštění od potrestání a nikoliv toliko na upuštění od potrestání podle § 24 odst. 1 tr. zák. Vyplývá to ze znění ustanovení § 24 odst. 2 tr. zák., které neomezuje existenci zmíněné zákonné fikce jen na některé případy upuštění od potrestání. Ustanovení o zmíněné zákonné fikci je pojato do ustanovení § 24 tr. zák. (jako jeho druhý odstavec) jen z toho důvodu, že toto ustanovení stanoví obecné podmínky, za nichž lze především upustit od potrestání, zatímco dalších ostatních případů upuštění od potrestání se týkají ustanovení § 25, § 77 odst. 2 tr. zák., aniž tato ustanovení něco mění na zákonných účincích upuštění od potrestání.

Z uvedeného vyplývá, že není správný závěr krajského soudu v Ostravě, že na institut upuštění od potrestání při současném uložení ochranné výchovy podle § 77 odst. 2, § 84 odst. 1 tr. zák. se nevztahuje fikce uvedená v ustanovení § 24 odst. 2 tr. zák.